

PM Rotel VIII (Dnr KS 2022/699)

Vägen till ökad tillgänglighet – delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram (SOU 2022:22)

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid den 30 september 2022

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

I slutbetänkandet *Vägen till ökad tillgänglighet – delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram (SOU 2022:22)* presenterar utredningen förslag och bedömningar när det gäller uppdragen att utreda för- och nackdelar med en utökad vårdgaranti och att stödja regionernas och kommunernas arbete med utvecklingen av en nära och tillgänglig vård. Utredningen redogör för arbetet med att stödja regionerna i genomförandet av de regionala handlingsplanerna. Utredningen lämnar också bedömningar om det fortsatta arbetet med barn och ungas psykiska hälsa och intygshantering i hälso- och sjukvården. Socialdepartementet har skickat ärendet på remiss till Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till utredningens förslag vilka syftar till att stödja utvecklingen mot en mer nära och tillgänglig vård, med fokus på primärvården.

Socialnämnden välkomnar förslagen som presenteras i utredningen, vilka syftar till att bidra till att vända väntetidsutvecklingen, förbättra patientens delaktighet i sin egen vård samt öka tillgängligheten.

Bromma stadsdelsnämnd konstaterar att väntetiden för vård inom regionen direkt påverkar flera av förvaltningens verksamheter.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd vill understryka att även kommunal hälso- och sjukvård kan gynnas av de föreslagna förändringarna.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ser en problematik med utredningens något vaga beskrivning av problematiken att vårdgarantin inte efterlevs samt förslagen för att komma tillrätta med detta.

Mina synpunkter

Det är angeläget att korta väntetiderna till sjukvården och se till att fler patienter får rätt vård i rätt tid. Utredningens förslag bidrar förhoppningsvis till att fler patienter får vård inom den tid som vårdgarantin fastslår. Jag kommenterar nedan ett par frågor som berör kommunernas verksamhet.

Jag välkomnar förslaget om att stärka patienternas tillgång till fast vårdkontakt och fast läkarkontakt och att införa en lagstadgad informationsrätt. Fasta kontakter inom vården kan vara betydelsefulla inte minst för patientgrupper som har svårt att få tillgång till vård, exempelvis personer i hemlöshet, missbruk, psykisk ohälsa eller andra former av social utsatthet, och kan förhoppningsvis bidra till att underlätta den omfattande samverkan som ofta krävs kring dessa patientgrupper. Samtidigt är dessa grupper sannolikt i extra stort behov av lättillgänglig, tydlig och målgruppsanpassad information. För att säkerställa en jämlik tillgång till vård är det viktigt att dessa grupper får information som de kan ta till sig.

Det är även viktigt att regeringen i den vidare beredningen av betänkandet beaktar eventuella synpunkter från funktionsrättsrörelsen kring behovet av tillgänglig information.

Trots att patienter i behov av samtidiga insatser från region och kommun har en lagstadgad rätt till samordnad individuell plan (SIP) finns det fortfarande brister i införandet av SIP. Jag instämmer med stadsledningskontoret i att det måste vara tydligt huruvida det är den föreslagna fasta vårdkontakten som ska vara ansvarig för att kalla till SIP-möten.

Barns och ungas psykiska hälsa utvecklas i en oroande riktning. I den nyligen publicerade Stockholmsenkäten, som mäter mående och levnadsvanor hos ungdomar i grundskolans årskurs nio och gymnasieskolans årskurs två, uppger över 40 procent av flickorna att coronapandemin har lett till sämre psykiskt mående.

Samhället har ett ansvar att tillsammans se till att våra barn och unga växer upp med god hälsa och goda levnadsvillkor. Jag instämmer med utredningen i behovet av tidiga insatser och samhandling mellan psykiatri, skola och socialtjänst för att fånga upp psykisk ohälsa hos barn och unga.

I dagsläget finns en förstärkt vårdgaranti inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP), som regleras som en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner. Denna ordning skiljer sig från den ordinarie vårdgarantin, som är lagreglerad. Utredningen föreslår att denna ordning ska kvarstå.

Redan den lagreglerade allmänna vårdgarantin behandlas i många regioner, enligt vad utredningen anför, mera som ett mål att sträva mot än som en bindande yttersta tidsgräns. Även om fler patienter till BUP i Region Stockholm får ett första besök inom 30 dagar än rikssnittet, så finns det många regioner där den förstärkta vårdgarantin inte uppfylls.

Jag anser att utifrån behovet av tidiga och samordnade insatser, där det behöver finnas en gemensam förväntansbild mellan olika myndigheter kring vilket stöd samhället tidigt ska sätta in till barn och unga som mår psykiskt dåligt, bör frågan om hur den förstärkta vårdgarantin regleras ses över igen.

Jag hänvisar i övrigt till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 14 september 2022

JAN JÖNSSON

Bilaga

Vägen till ökad tillgänglighet – delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram (SOU 2022:22)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

I slutbetänkandet *Vägen till ökad tillgänglighet – delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram (SOU 2022:22)* presenterar utredningen förslag och bedömningar när det gäller uppdragen att utreda för- och nackdelar med en utökad vårdgaranti och att stödja regionernas och kommunernas arbete med utvecklingen av en nära och tillgänglig vård. Utredningen redogör för arbetet med att stödja regionerna i genomförandet av de regionala handlingsplanerna. Utredningen lämnar också bedömningar om det fortsatta arbetet med barn och ungas psykiska hälsa och intygshantering i hälso- och sjukvården. Socialdepartementet har skickat ärendet på remiss till Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 augusti 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till utredningens förslag vilka syftar till att stödja utvecklingen mot en mer nära och tillgänglig vård, med fokus på primärvården. Förslagen bedöms bidra till att vända väntetidsutvecklingen, förbättra patientens delaktighet i sin egen vård samt öka tillgängligheten till hälso- och sjukvården genom olika typer av digitala tjänster, såväl mellan vårdgivare som i kontakten med patienter. Utredningens förslag innebär vidare en vårdgaranti som täcker fler delar av vårdkedjan och som är mer relevant för fler patientgrupper. Utredningen ligger väl i linje med kommunfullmäktiges intentioner och budgetens mål om att *i Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet* samt att *i Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande*.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget om att alla patienter ska få en fast vårdkontakt och att utredningen lyfter fram funktionen som ett sätt att förenkla och avlasta barn, unga, vuxna och deras anhöriga. Stadsledningskontoret anser att det en viktig utmaning för vården och omsorgen att skapa en fungerande samordning mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Det är därför av stor vikt att arbetet med samordnad individuell plan (SIP) fortgår och intensifieras. Stadsledningskontoret anser däremot att utredningen inte har tydliggjort om den fasta vårdkontakten är den som skulle vara ansvarig för att sammankalla till SIP, vilket skulle kunna förenkla såväl sammankallandet som uppföljningen. Ett tydliggörande kring den fasta vårdkontaktens ansvar gällande SIP vore därför önskvärt.

Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens bedömningar inom området barn och ungas psykiska hälsa vilka syftar till att genom ökad samverkan på alla nivåer skapa förutsättningar för att tidigare upptäcka barn och unga med psykisk ohälsa, erbjuda stegvisa samordnade insatser och öka tillgängligheten till både primärvård och specialiserad vård. Stadsledningskontoret ser positivt på ställningstagandet att ta fram en konkret strategi med en långsiktig inriktning för att motverka utvecklingen av psykisk ohälsa hos barn och unga.

Skolan har en viktig roll i att tidigt identifiera tecken på psykisk ohälsa hos eleverna och vidta åtgärder till följd av det. Samverkan mellan skolan och socialtjänsten, inte minst i de tidiga och förebyggande insatserna är centralt för att dessa barn och familjer ska få rätt stöd i rätt tid. Tidig upptäckt, tidigt omhändertagande samt en välfungerande samverkan i hela vårdkedjan är de viktigaste åtgärderna för att främja barn och ungas psykiska hälsa.

Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens ställningstagande för en gemensam ingång till vården för barn och unga med psykisk ohälsa, genom En väg in. Förslaget skulle kunna minska att verksamheter tänker i ”stuprör”, öka chanserna till en snabbare och jämlik vård samt tidigare insatser. Det skulle också minska risken för att barn och unga hamnar i ett organisatoriskt glapp, där de står utan hjälp. I Region Stockholm infördes En väg in inom BUP Stockholm våren 2020, vilket har en annan innebörd eftersom det endast handlar om en gemensam ingång till BUP. Stadsledningskontoret anser att den lösning som utredningen föreslår skulle kunna vara ett sätt att tydligare fånga upp alla barn med psykisk ohälsa, inte bara de som behöver specialiserad psykiatrisk vård. Det skulle möjligen också underlätta samverkan om det utformas som en gemensam satsning mellan primärvård, elevhälsa och BUP. Stadsledningskontoret vill betona att det finns fler verksamheter som skulle kunna involveras i ett sådant arbete inom socialtjänsten, till exempel ungdomsmottagningarna.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen *Vägen till ökad tillgänglighet – delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram (SOU 2022:22)* anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2022 följande.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss av slutbetänkandet *Vägen till ökad tillgänglighet - delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram (SOU 2022:22)*.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 augusti 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar förslagen som presenteras i utredningen, vilka syftar till att bidra till att vända väntetidsutvecklingen, förbättra patientens delaktighet i sin egen vård samt öka tillgängligheten.

Förvaltningen instämmer i utredningens analys kring utvecklingen av den psykiska ohälsan bland barn och unga i Sverige. I den Stockholmsenkät, som Stockholms stad genomför vartannat år i årskurs 9 och 2:a året på gymnasiet kring elevers levnadsvanor, syns en liknande ökning som den som beskrivs i utredningen. Denna ökning kan vara en effekt av samhällsförändringar som ökad individualisering, ökad öppenhet kring psykisk ohälsa, ökad användning av sociala medier med mera. Dessa förändringar i kombination med ökade krav i skolan för att lyckas i framtiden kan vara en förklaring till ökningen av psykosomatiska besvär.

Förvaltningen stödjer förslaget att ta fram en konkret strategi med en långsiktig inriktning för att motverka utvecklingen av psykisk ohälsa hos barn och unga. Skolan har en viktig roll i att tidigt identifiera tecken på psykisk ohälsa hos eleverna och vidta åtgärder till följd av det. Utifrån att många barn med psykisk ohälsa är aktuella inom socialtjänsten vill förvaltningen lyfta fram socialtjänstens roll i arbetet med att tidigt upptäcka psykisk ohälsa hos barn och unga och vikten av att komma in med tidiga insatser. För att dessa barn och familjer ska få rätt stöd i rätt tid krävs en fungerande samverkan.

Förvaltningen ställer sig positiv till att utredningen poängterar vikten av att det bör tas ett större grepp kring hela området psykisk hälsa för barn och unga. Vidare instämmer

förvaltningen i att tidig upptäckt, tidigt omhändertagande samt en välfungerande samverkan i hela vårdkedjan är de viktigaste åtgärderna för att främja barn och ungas psykiska hälsa. Förvaltningen välkomnar utredningens förslag om En väg in, en gemensam ingång till vården för barn och unga med psykisk ohälsa. Förslaget skulle kunna minska att verksamheter tänker i ”stuprör” och öka chanserna till en snabbare och jämlik vård samt tidigare insatser. Det skulle också minska risken för att barn och unga hamnar i ett organisatoriskt glapp, där de står utan hjälp. I Region Stockholm infördes En väg in inom BUP Stockholm våren 2020, vilket har en annan innebörd eftersom det endast handlar om en gemensam ingång till BUP. Förvaltningen anser att den lösning som utredningen föreslår skulle kunna vara ett sätt att tydligare fånga upp alla barn med psykisk ohälsa, inte bara de som behöver specialiserad psykiatrisk vård. Det skulle möjligen också underlätta samverkan om det utformas som en gemensam satsning mellan primärvård, elevhälsa och BUP. Förvaltningen vill dock betona att det finns fler verksamheter som skulle kunna involveras i ett sådant arbete inom socialtjänsten, till exempel ungdomsmottagningarna.

Förvaltningen stödjer förslaget om att alla patienter ska få en fast vårdkontakt och ser positivt på att utredningen lyfter fram funktionen som ett sätt att förenkla och avlasta barn, unga, vuxna och deras anhöriga. Det skulle likt En väg in minska risken för att de faller mellan stolarna och istället ges stöd i samordningen av olika insatser. Förvaltningen har i utredningen uppmärksammat att det inte har tydliggjorts om den fasta vårdkontakten är den som skulle vara ansvarig för att sammankalla till samordnad individuell plan (SIP), vilket skulle kunna förenkla sammankallandet till SIP och uppföljningen. Förvaltningen ser ett behov av ett tydliggörande kring den fasta vårdkontaktens ansvar gällande SIP.

Förvaltningen delar utredningens syn på behovet av en effektiv och sammanhållen intygshantering inom hälso- och sjukvården samt behovet av att minimera det intygsskrivande arbetet. Inom socialtjänsten kan det vid bedömning av behov av bistånd ibland behövas att en individs behov eller nedsättning styrks med intyg från vården. Förvaltningen vill här betona vikten av att kommunen alltid överväger om ett intyg från regionen behöver begäras in för att styrka en funktionsnedsättning eller ett behov i samband med biståndsbedömning enligt SoL.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2022 följande.

1. Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Nämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 juni 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendet avser ett SOU-betänkande som omfattar 667 sidor och innehåller redogörelser, förslag och bedömningar på flertalet verksamhetsområden som inte direkt berör förvaltningens ansvarsområden, såsom exempelvis cancervård. Dessa områden lämnat utan kommentar. Synpunkter lämnas där fokus finns på de avsnitt som påverkar kommunen. Förvaltningen ansvarar dock inom vissa verksamhetsområden för en del av den kommunala hälso- och sjukvården.

Förvaltningen kan konstatera att väntetiden för vård inom regionen direkt påverkar flera av förvaltningens verksamheter. Särskilt gäller detta väntetiden för familjer, barn och ungdomar att få träffa barn- och ungdomspsykiatrin, BUP. Utredningen beskriver att målsättningen är att barn och unga inte ska vänta längre än 30 dagar på första bedömningen hos BUP, samt ytterligare 30 dagar till en fördjupad utredning eller behandling. Inom

förvaltningen har antalet ärenden ökat där barn och unga med tyngre psykiatrisk-/neuropsykiatrisk problematik, suicidtankar och självskadebetående kontaktat, och i flera fall hänvisats, till socialtjänsten eller ungdomsmottagningen på grund av långa väntetider hos BUP. Förvaltningens familjebehandlare har på grund av väntetiden hos BUP fått fler barn och unga med outhärlig och obehandlad psykiatrisk problematik remitterade till verksamheten. Detta är bekymmersamt då vare sig ungdomsmottagning eller socialtjänsten inte har den kompetens som BUP har gällande psykiatri eller neuropsykiatri. Psykisk ohälsa hos barn- och unga påverkar hela nätverket, både familj, vänner och skola. Det påverkar ofta både socialt och ekonomiskt för familjen och ibland under mycket lång tid.

Med långa väntetider för utredning och vård finns en risk att tidsförloppet fördröjs. Konsekvenser kan bli att även personer i nätverket drabbas av exempelvis psykisk ohälsa utifrån oro, vårdnadshavare kan inte arbeta och får därmed en minskad inkomst för hushållet, syskon vill inte vistas i bostaden. För kommunen innebär detta att skolhälsovård, ungdomsmottagning och socialtjänst direkt påverkas i form av individers behov av kompensatoriskt stöd såväl i form av personalresurser som ekonomiskt.

Förvaltningen vill lyfta att utredningen har en något vag beskrivning av problematiken att vårdgarantin inte efterlevs och förslagen för att komma tillrätta med detta. Väntan på vård påverkar individen i hög grad men ger även konsekvenser för anhöriga och därmed tar resurser av andra samhällsfunktioner. Ett exempel är att utredningen bedömer att den utökade vårdgarantin som avser BUP inte ska lagregleras, trots den dokumenterade svårigheten att få en tid inom 30 dagar.

Förvaltningen har även sett en annan påtaglig förändring vid utskrivningar från slutenvård de senaste åren vilket påverkar både den kommunala hälso- och sjukvården samt socialtjänstens insatser. Förvaltningen upplever att patienter skrivs ut väldigt snabbt, innan exempelvis hjälpmedel hunnit levereras eller ens beställas. Hembesök har ibland inte gjorts för att se om det stöd patienten kan komma att behöva av exempelvis hemtjänst ens kan utföras i bostaden. Detta skapar oro och problem för patient och anhöriga samt en problematik för kommunen som arbetsgivare. Förhållningssätten upplevs av förvaltningen som kontraproduktivt för det gemensamma arbetet för en god och nära vård. Utskrivningsledet inom hälso- och sjukvård kan komma att behöva regleras på ett tydligare sätt. Detta förfarande kräver ofta personella resurser av socialtjänst, kommunens hälso- och sjukvård samt primärvård.

Förvaltningen ser också att utskrivningar genomförs utan att exempelvis ett SIP-möte har initierats eller genomförts. I samverkan mellan regionen och kommunen är SIP ett verktyg som ska användas för att planera för vidare insatser och vård för den enskilde, och minimera riskerna för att den enskilde hamnar mellan stolarna, exempelvis att patienter skrivs ut från sjukhus under helger eller på nätterna, på grund av att regionen saknar personal eller platser. SIP-möten är inget som förvaltningen ser tas upp i utredningen.

Kompetensförsörjning är idag ett problem inom både kommunal samt regional hälso- och sjukvård. Att befintliga personalresurser används på bästa sätt är därmed av högsta vikt för båda dessa aktörer. Att regioner och kommuners handlingsprogram inkluderar konkreta samverkansmöjligheter för patienters välbefinnande och personella vinster bör därför följas upp. Exempel på beröringspunkter kan vara hembesök, förskrivningar och intygsskrivande.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om krav på ett samlat sätt för patienten att få digital information, då detta skulle ge patienten ökad delaktighet och ge möjlighet för en högre grad av personcentrerad vård.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2022 följande.

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 juni 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Remissen belyser flera viktiga områden som stärker den enskildes möjlighet till en god och nära vård. Nedan följer förvaltningens synpunkter på de förslag som utredningen presenterat med relevans för förvaltningens ansvarsområde:

Vårdgarantin ska utökas

Förvaltningen ser positivt på att stärka och tydliggöra vad patienter ska ha rätt till inom de tidsgränser som presenterats. Förvaltningen vill också understryka att även kommunal hälso- och sjukvård kan gynnas av de föreslagna förändringarna, till exempel om de föreslagna förändringarna medför att patienter som också har kommunal hälso- och sjukvård eller kommunal omsorg får sin regionala vård snabbare. Vi ser också positivt på att regioner och kommuner samarbetar och samverkar för att driva utvecklingen av digitala tjänster.

Stärkt informationskrav

Förvaltningen instämmer i utredningens mening att fast läkarkontakt är viktigt, även för personer som omfattas av den kommunala hälso- och sjukvården. Hög personalkontinuitet oavsett yrkeskategori är viktigt för att uppnå en personcentrerad omvårdnad och god hälso- och sjukvård. Det är också välkommet med fler digitala satsningar som kan stärka samordningen mellan regionen och den kommunala hälso- och sjukvården.

God och nära vård med forskning, utbildning och utveckling

Förvaltningen ser att det är jättebra med utbildningssatsningar avseende både läkare och sjuksköterskor men saknar ett resonemang om yrkeskategorin undersköterskor, som förvaltningen ser är en viktig funktion för att kunna implementera vissa delar. Förvaltningen ser också att det är av vikt att ha en tydlighet kring vad olika yrkeskompetenser bidrar med för att vården och omsorgen ska kunna bedrivas med god kvalitet och att utifrån det skapa goda förutsättningar för respektive yrkeskategori i form av olika utbildningssatsningar.

Förvaltningen ser också att det är viktigt att arbetet kring forskning och att skapa goda förutsättningar för att kunna bedriva ett systematiskt forskningsarbete är kopplat till verksamhetsområdet äldre. Förvaltningen ser därför positivt på förslaget om att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på en långsiktig och hållbar struktur för forskning, utbildning och utveckling i kommunal hälso- och sjukvård inklusive former av återkommande nationell uppföljning och utvärdering.

Satsningar på barn- och ungdomspsykiatri

Utredningen föreslår viktiga satsningar på tidiga insatser för barn och unga, vilket är i linje med intentionerna för socialtjänstens verksamhetsområde och den kommande nya socialtjänstlagen. Förvaltningen ser dock att det finns ett stort arbete kvar att göra för att stärka samverkan mellan socialtjänsten och barn- och ungdomspsykiatri och skulle därför välkomna ännu tydligare satsningar på just att stärka samverkan, inte bara med elevhälsan, utan också socialtjänsten. Det perspektivet saknas i de satsningar som utredningen föreslår. Sammantaget är dock förvaltningen positiv till utredningens förslag att ta ett helhetsperspektiv för att stärka barn och ungas tillgång till vård och behandling.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2022 följande.

Remissen besvaras i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 juni 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Slutbetänkandet som omfattar 667 sidor innehåller främst redogörelser, förslag och bedömningar som inte direkt berör förvaltningens verksamhetsområden varpå dessa lämnas utan kommentarer. Förvaltningen ansvarar dock inom vissa verksamhetsområden för en del av den kommunala hälso- och sjukvården. Förvaltningen ser även beröringspunkter där arbetet inom hälso- och sjukvård direkt påverkar socialtjänstens arbete i stadsdelsområdet.

Samlad digital information

Förvaltningen är positiv till förslaget om krav på ett samlat sätt för patienten att få digital information. Detta skulle ge patienten ökad delaktighet och ge möjlighet för en högre grad av personcentrerad vård. Förvaltningen ser vidare att detta kan bidra till en ökad patientsäkerhet då förslaget skulle ställa krav på en samlad dokumentation. Idag förekommer flera olika system för dokumentation vilket bidrar till en risk för att fel begås, information når inte fram och arbetstid går till dokumentation i olika system istället för att ägnas åt patientarbete och kärnverksamhet. Denna positiva bieffekt tas dock inte upp i utredningen.

Väntetider för vård

Förvaltningen ser en problematik med utredningens något vaga beskrivning av problematiken att vårdgarantin inte efterlevs samt förslagen för att komma tillrätta med detta. Förvaltningen menar att väntan på vård påverkar individen i hög grad men ger även konsekvenser för anhöriga och därmed tar resurser av andra samhällsfunktioner. Förvaltningen ser att antalet anhörigvårdare är omfattande där sekundärproblematik kan tillkomma. Ett tydligt exempel på detta är psykisk ohälsa hos barn- och unga vilket påverkar hela nätverket, både familj, vänner och skola. Det påverkar ofta både socialt och ekonomiskt för familjen och ibland under mycket lång tid. Med långa väntetider för utredning och vård finns en risk att tidsförloppet fördröjs. Konsekvenser kan bli att även personer i nätverket drabbas av psykisk ohälsa utifrån oro, vårdnadshavare kan inte arbeta och får därmed en minskad inkomst för hushållet, syskon vill inte vistas i bostaden o.s.v. För kommunen innebär detta att skolhälsovård och socialtjänst direkt påverkas i form av individers behov av kompensatoriskt stöd såväl i form av personalresurser som ekonomiskt.

Snabba utskrivningar – större krav på kommunen

Förvaltningen har även sett en annan påtaglig förändring vid utskrivningar från slutenvård de senaste åren vilket påverkar både den kommunala hälso- och sjukvården samt socialtjänstens insatser. Patienter skrivs idag ut väldigt snabbt, hjälpmedel har ofta inte hunnit levereras eller ens beställas, ibland har inte hembesök gjorts för att se om det stöd patienten kan komma att behöva av exempelvis hemtjänst ens kan utföras i bostaden. Detta skapar oro och problem för patient och anhöriga samt en problematik för kommunen som arbetsgivare. Detta förhållningssätt ifrån regionen ses av förvaltningen som kontraproduktivt för det gemensamma arbetet för en god och nära vård. Utskrivningsledet inom hälso- och sjukvård kan komma att behöva regleras på ett tydligare sätt. Detta förfarande kräver ofta personella resurser av socialtjänst, kommunens hälso- och sjukvård samt primärvård.

Kompetensförsörjning är idag ett problem inom både kommunal samt regional hälso- och sjukvård. Att befintliga personalresurser används på bästa sätt är därmed av högsta vikt för båda dessa aktörer. Att regioner och kommuners handlingsprogram inkluderar konkreta samverkansmöjligheter för patienters välbefinnande och personella vinster bör därför följas upp. Exempel på beröringspunkter kan vara hembesök, förskrivningar och intygsskrivande.

